

Actes del Setzè Col·loqui General
de la Societat d'Onomàstica

VOLUM I

ACTES DEL SETZÈ COL·LOQUI GENERAL DE LA SOCIETAT D'ONOMÀSTICA

Castelló de la Plana, 12, 13 i 14 d'abril de 1991

publicades a cura de
Lluís Gimeno i Betí i Ferran Arasa i Gil

Volum I

Ajuntament
de Castelló de la Plana

Caixa Rural-Credicoop

Bancaixa

Petromed, S.A.
(BP Oil España)

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació i Ciència

CASTELLÓ DE LA PLANA 1992

COL·LOQUI GENERAL DE LA SOCIETAT D'ONOMÀSTICA

(16è. 1991. Castelló de la Plana)

Actes del setzè Col·loqui General de la Societat d'Onomàstica: Castelló de la Plana 12, 13 i 14 d'abril / publicades a cura de Lluís Gimeno i Ferran Arasa.– Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, 1992.– 2v.; 22 cm.– ISBN: 84-8021-007-9 (v.1). ISBN: 84-8021-008-7 (v.2). ISBN: 84-8021-006-0 (obra completa).

1. Català-Noms propis-Congressos, conferències, etc. I. Universitat Jaume I (Castelló de la Plana), ed. II. Arasa, Ferran, ed. lit. III. Gimeno, Lluís, ed. lit. IV. Títol.

804.99-313 (063)

© Publicacions de la Universitat Jaume I

ISBN: 84-8021-007-9

Dipòsit legal: CS-279-1992

Imprès a LITOGRAFIA CASTELLON, S.A.

Gran Vía Tárrega Montebanco, 6-8

ÍNDEX

VOLUM I

PRESENTACIÓ DEL COL·LOQUI.....	9
I. CONFERÈNCIES	
E. MOREU-REY: <i>La Societat d'Onomàstica</i>	13
J. SÀNCHEZ ADELL: <i>Toponímia del Castelló medieval</i>	21
II. METODOLOGIA	
E. QUEROL PUIG: <i>La metodologia en els 10 anys d'estudis de toponímia de la Societat d'Onomàstica</i>	35
III. TOPONÍMIA	
Toponímia històrica	
J. BADIA HOMS & B. BOFARULL GALLOFRÉ & E. CARRERAS VIGORÓS & M.-D. PIÑERO COSTA: <i>El Terme de Vilamacolum (Alt Empordà) i els seus habitants a principis del segle X</i>	53
V. GARCIA EDO: <i>Aproximació a l'evolució històrica del topònim «Castelló de la Plana» (ss. XIII-XVII)</i>	73
I. MANCLÚS CUÑAT: <i>Aproximació a la Toponímia de Cocentaina a finals del s. XVIII</i>	81
P. MARTÍNEZ BARREDA: <i>Algunes partides de Vilafamés al segle XVIII</i>	89
J. i M. DOLORES MATEU IBARS: « <i>Nomina Ecclesiarum Valentiae</i> ». <i>Un comentari a toponímia Valenciana (s. XIV) según el MS 98 de la biblioteca capitular de Valencia</i>	101
F. OLUCHA MONTINS: <i>Sobre els noms d'alguns carrers de la ciutat de Castelló</i>	109
J. PERAIRE: <i>Aproximació a la toponímia històrica de la Tinença de Culla (segles XVI-XVIII)</i>	115
R. RIPOLLÈS I DE LA FRAGUA: <i>La toponímia al llibre de batejos de les Borges Blanques (1752-1762)</i>	159
J. SORRIBES I DOÑATE: <i>Contribució a l'estudi del topònim Almassora</i>	165
M. À. VIDAL COLELL: <i>Sobre el contingut d'un fons patrimonial de l'arxiu històric de la ciutat de Barcelona. (A.H.C.B.) (Onomàstica valenciana)</i>	179

Reculls de toponímia actual

I. ALBA BESALDUCH: <i>Toponímia de Ludiente (Alt Millars)</i>	187
R. CARRETÉ: <i>Ponts i pontarrons de la síquia de Manresa entre 1679 i 1867: primera aproximació. II. Terme de Sallent</i>	195
P. CATALÀ I ROCA: <i>Horta de Sant Joan i l'Hospitalet de l'Infant. Topònims amb contingut històric</i>	205
X. ESCORIHUELA CASADEMONT: <i>Toponímia de l'Alcora: les partides</i>	209
M. GARCIA GRAU: <i>Aproximació a la toponímia de Benicarló (Baix Maestrat)</i> ..	227
J. ENRIQUE GARGALLO GIL: <i>Els pobles castellano-parlants en boca dels veïns de parla valenciana: resultat d'unes enquestes toponímiques a la zona septentrional del País Valencià (II)</i>	253
L. GIMENO BETÍ & F. ARASA I GIL: <i>Toponímia de reg del terme de Castelló de la Plana</i>	259
V. ORTELLS CHABRERA: <i>Toponímia i desenvolupament urbà: l'exemple dels nuclis rurals de Castelló</i>	269
M. À. SEMPÈRE LINARES: <i>Talassonímia de Guardamar</i>	281
V. VERDEGAL I CEREZO & J. M. VERDEGAL I CEREZO & R. M. SERRANO I GARCIA: <i>Aproximació a la toponímia marina de la Plana Meridional: senyes i talassònims</i>	291
J. M. VILARRÚBIA-ESTRANY: <i>El País Valencià i el Nomenclàtor de Carrers de Barcelona</i>	315

PRESENTACIÓ DEL XVIÈ COL·LOQUI DE LA SOCIETAT D'ONOMÀSTICA

1. Durant els dies 12, 13 i 14 d'abril del 1991 es van celebrar a Castelló de la Plana les jornades dedicades al XVIè Col.loqui de la Societat d'Onomàstica. Aleshores la nostra ciutat encara no havia "estrenat" Universitat, per bé que oficialment ja existia la creació com a tal. Alguns membres de la Societat d'Onomàstica ens encarregàrem –com sempre es fa en aquestes ocasions– de l'organització del Col.loqui que encara va eixplugar-se sota les ales de la Universitat de València, ja que era de fet el Col.legi Universitari de Castelló (C.U.C) que donaria redós a l'esmentat col.loqui. Els mesos que precediren els actes foren una mica complicats per tal com cap de nosaltres no tenia experiència d'organitzar aquests tipus d'activitats. Finalment, i amb un gran voluntarisme per part de la comissió d'organització, es van celebrar amb un gran èxit de comunicacions presentades i també d'assistència de públic. Cal destacar un fet que, sembla, que comença en aquest col.loqui i és que per primera vegada es van programar conferències a l'entorn, i com a prefaci, de les jornades diguem-ne d'estudi científic. Pel que fa al nostre col.loqui també ve ser una mica especial per un motiu : fou l'últim col.loqui que presidí el nostre malaguanyat secretari general Dr. Enric Moreu-Rey que va fer un gran esforç per tal de poder assistir-hi, ja que es trobava en condicions físiques bastant minvades. Sabem que ell havia estat vinculat a la nostra ciutat durant l'època de la seua joventut i que alguna vegada així ho havia manifestat a algú de nosaltres. Sembla, per tant, que la conferència que pronuncià a la nostra ciutat durant els actes del col.loqui fou un dels darrers –si no el darrer– actes públics que féu. A la redacció que ell en deixà –i que hom pot llegir en aquestes actes– s'hi poden rastrejar les idees cíviques i culturals que l'havien mogut durant tota la seua vida. Gairebé ens trobem davant un document que podria passar com a una espècie de testament cultural de l'autor. Valga la publicació d'aquestes actes com un acte d'homenatge que la ciutat de Castelló de la Plana ret al Dr. Moreu-Rey.

2. Les comunicacions versaren sobre temes generals d'Onomàstica, però amb preferència sobre la castellenca, o més ben dit, sobre la de les terres septentrionals valencianes. A diferència dels dos col.loquis anteriors celebrats a terres valencianes –València, 1985 i Alacant, 1989– el nostre centrà gran part de la seua activitat acadèmica a l'entorn de la Toponímia. Cal posar de relleu la poca presència de treballs sobre malnominació, fet que ens diferencia dels altres dos col.loquis germans. Un altre aspecte a destacar en aquest

Col.loqui fou la taula redona que va cloure les jornades científiques. La problemàtica de la normalització lingüística en fou el tema central, tractat a bastament per tal com hi inter-venia el Sr. Honorat Ros, Cap del Gabinet d'Ús i Ensenyament, encara que feia molts poc dies que s'havia creat la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Edu-cació i Ciència de la Generalitat Valenciana. L'aportació d'aquest Col.loqui al coneixe-ment de l'Onomàstica valenciana general, i en concret de la castellanenca, quedarà com una fita a afegir a les aportacions que es van realitzar en el seu temps en els anteriors Col.loquis valencians ja esmentats.

3. En el capítol dels agraïments hem d'esmentar, en primer lloc, la valuosa aportació sobretot institucional de l'Ajuntament de la nostra ciutat que acollí els congressistes amb unes amables paraules de l'aleshores alcalde Sr. Daniel Gozalbo, per bé que tampoc no hem de negligir l'aportació econòmica en forma d'àpat i també l'obsequi de què foren objecte els assistents amb les obres completes del poeta Bernat Artola. En segon lloc cal citar la Caixa Rural-Credicoop i la Caixa d'Estalvis de Castelló, que també hi van col.laborar, així com l'empresa privada Petromed Productos Químicos S.A. (BP Oil España). La Universitat Jaume I ha aportat el seu ajut i, sobretot, el seu estímul. Final-ment cal agrair a la Conselleria d'Educació i Ciència el pagament de la impressió d'aquestes actes, sense el qual difícilment haurien vist la llum.

Castelló de la Plana, juliol del 1992

Lluís Gimeno Betí
Ferran Arasa i Gil

I. CONFERÈNCIES